

نگاهی کوتاه به پژوهش و فن آوری در صنعت نفت

مریم خرم^۱ ■ شرکت نفت و گاز پارس

شایان ذکر است که تمامی این نتایج جز با تجمیع دانش حاصل نمی‌گردد و همکاری تنگاتنگ صنعت با دانشگاه‌ها، مراکز علمی و پژوهشی صنایع مختلف، مصرف‌کنندگان، سرمایه‌گذاران و پارک‌های علم و فن آوری در رشد هر صنعتی بسیار چشمگیر و اثر بخش است.

در پایان، ذکر این نکته ضروری است که آنچه در به تحقق پیوستن طرح‌های پژوهشی مهم است، یکپارچگی و تجمیع کلیه مراکز در کنار هم و نه به طور موازی و پیروی از روند ایده تا بازار برای دستیابی به دانش برتر می‌باشد و این محقق نمی‌شود مگر با نگرش جدید صنعت به پژوهش و تحقق آن در صنعت و همکاری مراکز علمی.

پس می‌توان چرخه ایده تا محصول را این‌گونه در نظر گرفت که:

۱. موضوعی طرح گردد.
 ۲. درباره آن موضوع مطالعه بنیادی صورت گیرد.
 ۳. به طور آزمایشگاهی تست شود.
 ۴. در واحدهای نیمه‌صنعتی، یک‌مرحله تولید (Batch یا Continuous) صورت پذیرد.
 ۵. با تکمیل دانش و اطمینان از کلیه نتایج، تولید صنعتی صورت گرفته و محصول به مصرف‌کننده عرضه گردد.
- اما در روند حاکم بر بازار، رقابت، رشد فن آوری، فرآیندهای تغییر فن آوری درخواستی مصرف‌کننده، شرایط محیطی و حاکم بر مصرف را نیز نباید نادیده گرفت.

فن آوری می‌باشد. آنچه که اهمیت دارد این است که در دنیای امروز، هدف از تأسیس واحدهای پژوهش و فن آوری چیست؟ در گذشته‌های نه چندان دور به این واحدها، عنوان تحقیق و توسعه اطلاق می‌گردید. اما اخیراً با پیشرفت فن آوری و با هدف استفاده از کاربردهای چند منظوره و استفاده از تمامی تجهیزات و ابزار و مهارت‌ها، از این مجموعه‌ها با عنوان واحدهای پژوهش و فن آوری یاد می‌شود. بیش‌تر صنایع از واحدهای پژوهش و فن آوری به‌عنوان یک واحد جدید و نوآور با رویکرد تولید بهتر محصولات در زمان کم‌تر و کیفیت بالاتر و با روش‌های نوین هم راستا با تغییرات فن آوری و توسعه صنایع برای انتقال به سایر کشورها و نهایتاً توسعه ملی یاد می‌کنند. اگر صنعتی بتواند فقط در چند طرح مهم تعریف شده در راستای استراتژی مدیریتی به نتایج کامل فن آوری برسد و آن‌ها را اعمال نماید، توسعه رو به رشدی خواهد داشت. بیش‌ترین اثر تحقیقات، زمانی آشکار می‌شود که نتایج آن قابل اطمینان باشد و بتوان آن نتایج را بر پایه این اطمینان علمی و عملی در صنایع اجرایی نمود.

پژوهش در صنعت نفت به معنای تحقیق و مطالعه برای دستیابی به دانش و تولید علم در یک موضوع ویژه می‌باشد. آنچه که در پژوهش و فن آوری مورد اهمیت است، کاربردی نمودن پژوهش و استفاده از نتایج آن در راستای تولید یک محصول، کسب یک مهارت و در نهایت بهینه‌سازی عملکرد است.

فن آوری به جمع مهارت‌ها، دانش و تجهیزاتی اطلاق می‌گردد که در صورت دستیابی به آن‌ها، یک روز تولید به تولید کنونی رسیده یا فرآیندی به فرآیندهای موجود اضافه شده و در این صورت مجموعه سیستم، بهینه‌سازی می‌شود. در همین راستا انتقال فن آوری نیز به تبادل اطلاعات و امکانات و تجهیزات به منظور نشر علم و دانش و استفاده از آن فن آوری برای دیگر متقاضیان (یا شاید تمام صنایع) اطلاق می‌گردد. آنچه که در واحدهای پژوهش و فن آوری باید در نظر گرفته شود، انجام تحقیقات و مطالعات بنیادی و علمی و سپس کاربردی نمودن آن‌ها در تولید یک محصول و بسترسازی استفاده از آن محصول در سطح بزرگ‌تر و در نهایت، آماده نمودن یک صنعت برای ساخت آن دانش و انتقال آن

1 khorram@pogc.ir